

Kiigazításra szorul a keresztény Oroszországgal szembeni magyar külpolitika

Utólag megállapítható, hogy az USA nemzetbiztonsági és külpolitikai stratégiái (legalább 50 kutatóintézet!) elhanyagolhatónak tartották azt a veszélyt, amelyet Kína jelent a világgazdasági erőviszonyokban. Amiben a fejlődés fékező erejét látták, éppen az lett a fejlődés motorja. A kínaiak kitűnően álcázták a „kulturális forradalom” igazi céljait, s az amerikaiakat sikerült teljesen megtéveszteniük rejtett termelési és emberi erőforrásaik igazi méretéről. Kína lett a nyugati civilizáció vetélytársa. Jó kilátásai vannak arra, hogy azokkal az országokkal együtt, amelyek évszázadokon keresztül Amerika protektorátusát képezték Indokínában és Kelet-Ázsiában, messze megelőzze a nyugati ipari civilizációt. Kína helyzete az USA által többé nem „kezelhető”.

Az USA stratégiái szinte ugyanazokban az évtizedekben hasonlóképpen tévesen értékelték Oroszország katonai törekvését. Még a Szovjetunió kommunista elitje előtt is világossá vált, hogy a Szovjetunió egyáltalán nem vonzó a világ proletáriátusa számára. A Szovjetunió szétesésével az egyik utódállama lett Oroszország. Katonailag annyira legyengült, hogy csak a jószerecse mentette meg attól, hogy ne legyen áldozata különböző agresszív törekvéseknek. Oroszországnak többé nincsenek világbirodalmi ambíciói, s annak a lehetősége, hogy legyenek a jövőben, egyenlő a nullával.

A kalandortőke Oroszországgal szembeni támadása állandó. Az USA törvényhozó testületei azonban ellenőrzés alatt tartanak minden katonai vakbuzgóságot. Az USA katonai doktrínája Oroszországgal szemben továbbra is az, ami a „hidegháborúból” jól ismert. Semmit sem újított rajta. Fenyegetőző, veszélyeztető. Pedig a világban megváltoztak a gazdasági és katonai erőviszonyok.

Bár a világgazdaság ismert és ismeretlen ipari nyersanyag-tartalékainak a 75%-a és az

energiaforrásoknak legalább a fele Oroszország területén van, az amerikai tőketöbbségű multinacionális cégek, a banktőke és a pénzügyi oligarchia biztatása idáig semmilyen kalandorságot nem idézett elő. Ugyanakkor a további fegyverkezés költségeinek méretei iszonyúak. A fegyverkezésben az USA messze élen jár, a többiek a sereghajtók. Előnye azonban semmit sem jelent. A sereghajtók fejlődését ugyan lassítja (ez a stratégia célja!), de nem sikerült megállítani, s ez a visszaható bumerángja a fegyverkezésnek az USA számára is.

Az USA és az Európai Unió országainak gazdasági, politikai és más érdekei közel sem esnek egybe, ellenkezőleg, mély szakadék van köztük és ez a szakadék tovább mélyül. Az érdekek nem azonosak, különösen azóta, amióta az USA kirobbantotta és „átliferálta” Európába a bank- és pénzügyi oligarchia által előidézett gazdasági válságot, amelynek nem látszik a vége.

A dollár egyeduralma által a világkereskedelemben az USA-nak sikerült a gazdasági válság minden terhét átrakni az európai és más országok vállára. Számos országot nyomorba taszított, például a munkahelyet először kereső európai fiataloknak a 45%-a munkanélküli, már egy évtizede. Javulásra még mindig nincs kilátás.

Ezek után világos, hogy az euro-atlanti egységben repedések vannak. Várható, hogy egyes európai országok érdekei tovább távolodnak. Formálisan mindenben egyezség uralkodik az euro-atlanti intézményeken belül, a valóságban azonban jelen van a különutas („amit csináltak, mások nem fogják észrevenni”) gyakorlat. Például Hollandia a „jól felfogott érdekeihez igazodva” már több száz éve „fittyet hány” Oroszország politikai berendezésére. Együttműködik vele minden téren (az egyházpolitika területén is) és segíti a fejlődését. Várható, hogy ezt teszi a jövőben is.

Érdekes helyzet állt elő Németország egyesítése után az orosz—német viszonyban. Ezek a viszonyok jobban emlékeztetnek az orosz—porosz egyezkedésre a középkortól az újkor felé. Oroszországban a poroszok töltöttek be nagyon sok vezetői funkciót az államigazgatásban, a katonaságban, az egyetemeken stb. A mindennapi élet szintjén a vállalkozók között ma még jobban elmélyült a kölcsönös gazdasági érdek mellett a kölcsönös megbecsülés és tisztelet is szinte minden társadalmi tevékenység terén.

A volt orosz katona a német katonában hőstisztel, a német katona pedig az oroszban lát hőst, tisztelik a múltba temetett katonai érényeket. Ugyanakkor mind a ketten tudatában vannak annak, hogy a német és az orosz nép a II. világháború igazi mártírjai. Mártírjai egy téves ideológiának, saját és mások világbirodalmi törekvéseknek. Egymás nélkül nincs jövőjük.

A németek Oroszországban többé nem látnak birodalmat, s az ellenkezőjéről nem képes meggyőzni őket sem az USA, sem az EU (sem a saját karvalytőkéjük). A német parlamentarizmust és demokráciát nem képes kijátszani a saját nemzeti önámítás, sem az „euroatlanti identitás”. Helyén van az eszköz.

Németország az USA által előidézett világválság feszültségeit csakis Oroszországra támaszkodva tudja majd fokozatosan levezetni. Az USA Nagy-Britanniának és Franciaországnak „meghagyta” a kilábalás lehetőségeit. A volt gyarmatbirodalmakat nem sújtja az USA, „nem bántja”, mert ezek örökösének tartja magát. A volt gyarmatok helyzete alig változott, s éppen a gazdasági, szociális feszültségek levezetésére szolgálnak.

Ismét megindult a „népvándorlás” a gyarmattartók és gyarmataik között - csak most ellenkező irányban a jól fizető munkahelyekért a volt gyarmatokon. Az Európai Unió zilált helyzetben van. Nem talál megoldást a közös problémákra, s ezenkívül a népessége is rémisztően elöregszik.

Már belátható időn belül megtörténhet, hogy egyes európai országok külön-külön, de akár együttesen is keresik a szövetségi kapcsolatokat Oroszországgal. Ezek a szövetségi kapcsolatok ma nagyobb nemzeti önállóságot és független-

séget kínálnak az USA-nál, Kínánál és az iszlám jelenlétnél Európában.

Az USA óriási stratégiai hibát követett el, amikor nem a Szovjetunió korszerűsítése, hanem a szétrobbantása mellett döntött. Ezáltal az USA saját kezét kötötte meg a kínai és iszlám politikai teendők sikeres kezelésében.

Az USA politikai szövetséges nélkül maradhat a Kínával, Ázsiával és az iszlám országokkal vívott gazdasági és kulturális háborúban. Politikailag elszigetelődhet, gyengévé válhat. Aki pedig elszigetelődik előbb-utóbb vesztesre áll.

(Az USA-nak nincs több száz éves kulturális tapasztalata és politikai gyakorlata ezekkel az országokkal. Új fegyvereit kipróbálhatja rajtuk, de távlatban vesztesre áll.)

Az USA szinte semmit sem tesz gazdasági téren a meglévő szövetségesei megtartásáért. Az USA javaslatai, intézkedései, kétértelmű kínálatai elégtelenek az Európai Unió tagországai számára. Pedig csak Európával együtt - beleértve Oroszországot is - lenne képes ellenállni Kína növekvő gazdasági erejének és kulturális hatásának - a kínai arcú globalizációnak.

Az USA továbbra is különböző katonai doktrínákhoz tartja magát, ezek pedig nem adnak megoldást. Hiszen Kínát nem érdemes lebombázni, Oroszországot meg nem lehet lebombázni (de még a lebombázott Oroszország is, az újabb számítások szerint, az USA minden lakosát, teljes népességét 15 percen belül megsemmisítené).

Európa ebből a játékból nem kér! Nem kér a csillagháborús fantáziákból! Az egyetlen lehetősége Kína megállításának az USA együttműködése egy De Goulle-i Európával az Atlanti-óceántól az Urálig, sőt a Csendes-óceánig. Többé egyáltalán nem arról van szó, hogy Kína gazdasági terjeszkedését kell megállítani, hanem arról, hogy 5000 éves hagyományai szerint globalizálja/mondializálja (világméretűvé teszi) az euro-atlanti kultúrát, alakítja a kollektivista világnézetet és politikai intézményeket. Mindebben benne van egy általános rasszista meggyőződésű és ihletettséggű terjeszkedési törekvés (még akkor is, ha kommunista frázisok mögé bújnak).

A keresztény civilizáció és kultúra értékei ma sokkal nagyobb veszélyben vannak, mint a Szov-

jetunió fennállása alatt. A szovjet kommunista elit handabandázásának nem hitt a mélyen vallásos orosz ember (a kínai hisz!). Igaz, az oroszok sajnálják a Szovjetunió szétesését, de ezzel annak az aggodalmuknak adnak hangot, hogy Oroszország nincs biztonságban. (A kínaiak biztonságukat nem féltik, mert az eleve adott számbeli fölényükből kifolyólag, Kínához senki sem fog merni hozzányúlni).

A Szovjetuniót többé semmi nem támaszthatja fel, viszont Kínát semmi nem semmisítheti meg. Az oroszoknak ma jereváni vicc a kommunista kollektívizmus (a kínaiaknak nem!).

Nemcsak az orosz politika, hanem elsősorban az orosz társadalom minden szinten és minden társadalmi rétegében keresi az utat a sokszínű európai kultúra felé. Szeretné Európa részének érezni magát mint egy sajátos színt, még a keresztény ortodoxiájával is. A keresztény vallású ökumenizmust és keresztény hitvilágot vallja, mert az egyházpolitika területén is tagadja a vallásháború szükségességét a keresztények között. (Kína csak politikai szinten „toleráns”, a mindennapi élet szintjén érzéketlen vagy kizárólagos is).

Ma az oroszok és a lutheránus-evangélikus németek igen hasonlóképpen gondolkodnak a világ kulturális értékrendjéről.

Magyarország külpolitikájának nem kell feltétlenül bevárnia, hogy minden európai megtalálja a közeledés útját a keresztény Oroszország felé. Jó lenne, ha ebben a németekkel együtt élen járna, vagy akár meg is előzné őket.

Magyarország ma kezdeményezője és élen járó harcosa annak a küzdelemnek, amelyet az amerikai többségű részesedéssel bíró multinacionális cégekkel, a rabló/karvalytökével, a telhetetlen banktökével vív. Korlátozza a bagóért megvásárolt közvállalatok profitját.

Magyarországnak erre a politikájára nemcsak fenyegető válasz jön Nyugatról, de Európa keleti részéből bátorítás is. (Az oroszok máris 10 százalékkal fogják csökkenteni a földgáz árát! Ki hitte volna?) Ez engedmény az oroszok részéről, de egyben támogatás is lehet az oroszoknak az európai kisépek részéről a jövőben. Okos beruházás az európai nemzetközi, gazdasági, kulturális és politikai kapcsolatokba! Magyarország tehát csatát vív az igazságos nemzetközi gazda-

sági viszonyokért.

A szovjeteknek a kommunista kollektívizmus csupán politikai érték volt (megért egy jereváni viccet). A kínaiaknak társadalmi és faji érték! Ezzel kell most szembenézni Európában, amely a kereszténység és a reneszánsz alapján fejlesztette a társadalmi kis közösségek sokaságát és a személyiség sokszínű, sokarcú kibontakozását. Az emberi tulajdonságok megnyilvánulását nem a kollektívizmus szabályozza egyetlen társadalmi rétegben sem. A társadalmi viszonyok nem szigorú, hierarchikus korporatív meghatározásúak Európában. Kínában viszont igen és a mindennapi élet szintjén már 5000 éve elfogadottak és alig változnak. A kommunista kollektívizmus a legjobb kifejezőjük. A kollektívizmus mély intellektuális értelemmel és kidolgozottsággal van beágyazva a társadalomba, s nem kisebb érzelmi ragaszkodással a nevelés látható és láthatatlan pórusain keresztül és gyökereiben. Nem csoda, ha politikai támogatottsága egyöntetű 2-3 milliárd ember részéről, akik 5000 éve együtt élnek Kínában és kelet- és dél-ázsiai befolyású övezetében.

Ez az óriási embertömeg egyöntetűen gondolkodik és érez. Nincs semmilyen társadalmi-politikai kisebbség és többség.

Már ez a színtelen tömeg globalizál/mondializál. Dzsingisz káni/Kubiláj káni ravasszággal most még az amerikai civilizációs és kulturális termékek terjesztése által, ha azonban gazdaságilag elég erős lesz, már a saját 5000 éve mindig azonos tartalmú termékei hatásait és értékeit fogja mondializálni/globalizálni. Ez rosszabb lesz az amerikai tömegkultúránál, alacsony kultúránál.

Európa folyamatosan fejlődik gondolkodásban és kulturális értékekben - már 2000 éve. A keresztény vallások elég tágaknak bizonyultak a szabadság határainak folyamatos szélesítéséhez. Annak kicsi a valószínűsége, hogy a kínai arcú globalizáció és mondializáció a következő 100 év alatt - terjeszkedő politikájával elfoglalva - meg tudna szabadulni az 5000 éve ápolott kollektívizmusától.

Jó lenne, ha a magyar külpolitika is száz évre előre gondolkodna: hosszú távon, ne csak mindig rövid távon.

Nem jön számításba sem az euro-atlanti glo-

balizáció (önálló európai nemzetek és államok „uniósítása”, „föderalizálása”, sem a kínai típusú „mondializáció”). Csakis önálló európai országok és államok önkéntes együttműködése védheti meg Európát a neokollektívizmustól. Az „euro-atlanti” (amerikai—európai „uniósítás”) ismét özszeveszítene az európai országokat egymással. A kínai az európai kultúrát semmisítené meg a maga 5000 éves kollektív hagyományával.

S végül: a keresztény oroszoknak nagyon jelentős része (25 millió) kisebbségben él (sok esetben állampolgári jogok nélkül, sok országban a társadalmi megbecsülés és érvényesülés peremén), s ezért valószínűsíthető, hogy a jövőben Oroszország is ki fog állni a nemzeti önrendelkezés és kisebbségi jogok mellett. Ebben feltétlenül kérni kell a támogatását a nemzetközi politikában.

Plüger Sándor